

Κεφάλαιο 4 -

Αντιλαμβανόμαστε τους άλλους

Εισαγωγή

Η εικόνα δείχνει ένα κορίτσι να κοιτάει ένα αγόρι μέσα από έναν μεγενθυτικό φακό. Η εικόνα που δημιουργείται από τον μεγενθυτικό φακό είναι παρόμοια, άλλα όχι η ίδια με το αγόρι στην πραγματικότητα. Το αγόρι δεν ξέρει πώς μοιάζει η εικόνα του. Μπορεί να είναι λανθασμένη ή σωστή, ακόμα και να δείχνει περισσότερες λεπτομέρειες από αυτές που το αγόρι γνωρίζει ή που θα ήθελε να αποκαλύψει. Και οι δύο χαμογελούν, οπότε οι διαφορές μεταξύ αντίληψης και πραγματικότητας δεν φαίνεται να δημιουργούν πρόβλημα. Το κορίτσι χαμογελάει στην εικόνα, αλλά όχι στο ίδιο το αγόρι.

Όλοι κατευθύνουμε τους μεγενθυτικούς φακούς μας, όπως φαίνεται, προς άλλους ανθρώπους, και αποθηκεύουμε τις εικόνες τους στο μυαλό μας. Κρίνουμε τους ανθρώπους από αυτές τις νοητικές εικόνες, οι οποίες αποτελούν την πρώτη ύλη με την οποία δημιουργούμε τα στερεότυπα. Όλοι καταφεύγουμε σε τέτοιες απλουστεύσεις του πολύπλοκου κόσμου, τον οποίο κανένας από εμάς δεν μπορεί να κατανοήσει πλήρως. Αν τα στερεότυπα μετατραπούν σε προκαταλήψεις, ιδιαίτερα αρνητικές, μπορούν να προκαλέσουν αναστάτωση και εχθρότητα στην κοινωνία.

Οι δραστηριότητες, σε αυτό το κεφάλαιο, βοηθάνε τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν τις αντιλήψεις και προκαταλήψεις τους σε σχέση με τους άλλους, να αναστοχαστούν πάνω σε αυτές κριτικά, και να τις διορθώσουν, αν είναι απαραίτητο. Το κεφάλαιο αυτό, λοιπόν, εστιάζει στην κοινωνική διάσταση της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αμοιβαίς αντιλήψεις, προκαταλήψεις και τρόποι αλληλεπίδρασης με τους άλλους παρέχουν τη βάση πάνω στην οποία πρέπει να στηρίζονται η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν αρκεί, ωστόσο, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα να αποτελούν τις καθοριστικές αρχές της κυβέρνησης και του συντάγματος. Οι κοινωνικές και πολιτισμικές τους ρίζες είναι εξίσου σημαντικές.

Σε γενικές γραμμές, οι μαθητές θα κατανοήσουν τη λειτουργία των στερεοτύπων ως προς τη μείωση της πολυπλοκότητας των κοινωνιών και του κόσμου στον οποίο ζούμε. Θα πρέπει, επίσης, να κατανοήσουν πως τα στερεότυπα μπορεί να είναι επικίνδυνα, σπέρνοντας τον σπόρο της εχθρότητας σε μια κοινωνία. Αυτό μπορεί να συμβεί, ιδιαίτερα όταν συναντούμε ανθρώπους που είναι ξένοι και μας προκαλούν συναισθήματα φόβου. Η εκπαίδευση βοηθάει τους ανθρώπους να εντοπίζουν τις προκαταλήψεις και τα παραπλανητικά στερεότυπα, και να τα διορθώνουν.

Οι μεγαλύτεροι μαθητές μπορούν, επίσης, να κατανοήσουν πως οι αντιλήψεις και οι προκαταλήψεις μας τελικά συμβάλλουν σε μια κουλτούρα που είτε υποστηρίζει είτε υπονομεύει τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε μια κοινότητα. Κυριολεκτικά, η δημοκρατία αρχίζει με εμένα, και σένα.

Δραστηριότητα 4.1. – Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Οι μαθητές μαθαίνουν να γνωρίζουν και να αποδέχονται ο ένας τον άλλον σε μια ομάδα. Οι μαθητές ανακαλύπτουν τι έχουν κοινό, και δεν το γνώριζαν. Οι μαθητές συνειδητοποιούν τις στάσεις και τις πρακτικές που σχετίζονται με τη διαφορά.
Υλικά	Ένα κομμάτι κιμωλίας ή ένας σπάγγος, για να φτιάξουμε μια γραμμή στο πάτωμα.

Διαδικασία

1. Ο/η εκπαιδευτικός αναφέρει μια σειρά χαρακτηριστικών ένα προς ένα. Μόλις αναφερθεί, αυτοί που αναγνωρίζουν πως έχουν το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό διασχίζουν τη γραμμή.

Παραδείγματα: Όλοι αυτοί που ...

- φοράνε τζιν
- έχουν μπλε μάτια
- είναι μεγαλύτεροι
- έχουν επισκεφτεί άλλες χώρες στην Ευρώπη
- διαβάζουν συχνά εφημερίδα
- έχουν υποστεί διακρίσεις
- έχουν ομοφυλόφιλους φίλους
- έχουν προκαταλήψεις, κ.λπ.

Μπορεί να ζητηθεί από τους μαθητές να προτείνουν χαρακτηριστικά, αλλά ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να έχει επίγνωση του τι θα μπορούσε να αποτελέσει ευαίσθητο σημείο.

2. Οι μαθητές συζητάνε τα παρακάτω θέματα:

- Βρέθηκε κανείς σας στην ομάδα με κάποιον με το οποίον νόμιζε πως δεν είχε τίποτα κοινό;
- Πώς αισθάνεται κανείς ως μέλος μιας μεγάλης ομάδας;
- Πώς αισθάνεται κανείς μόνος του;

Παραλλαγή

Μόλις αναφερθεί ένα χαρακτηριστικό, οι μαθητές κινούνται στην τάξη, σχηματίζοντας ομάδες από άτομα με τα ίδια χαρακτηριστικά. Παραμένουν μαζί για λίγο, για να συζητήσουν τι έχουν κοινό. Το τι λένε αφορά, για παράδειγμα, προτιμήσεις και συμπεριφορά.

Δραστηριότητα 4.2. – Διαφορετικότητα

Εκπαιδευτικοί στόχοι	<p>Οι μαθητές βιώνουν τη διαφορά και κατανοούν πως διαφορά είναι ριζωμένη στις κοινωνικές δομές.</p> <p>Η εμπειρία της διαφοράς είναι σημαντική στην εφηβεία. Οι νέοι άνθρωποι θέλουν να προσελκύουν την προσοχή, να αναγνωρίζονται από τους ενήλικες και να γίνονται σεβαστοί από άλλους ανθρώπους. Μία σημαντική πτυχή της διαμόρφωσης της ταυτότητας στην εφηβεία είναι ο αποχωρισμός από τους ενήλικες, ιδιαίτερα τους γονείς.</p> <p>Οι μαθητές κατανοούν πως υπάρχουν τόσες πολλές βιολογικές διαφορές που κανένας δεν μπορεί να τις προσδιορίσει όλες. Για παράδειγμα, είναι αδύνατον να πει κανείς πως μια μορφή εφυίας είναι ανώτερη από μια άλλη. Οι διαφορές που έχουν σημασία ανάμεσα στους ανθρώπους έχουν τις ρίζες τους στην κοινωνία – για παράδειγμα στις αξίες, το κοινωνικό επίπεδο ή την κοινωνική αλλαγή. Σε τάξεις που οι μαθητές ανήκουν σε πολιτισμικές μειονότητες, η δραστηριότητα αυτή τους προσφέρει μια καλή ευκαιρία να τις αναδείξουν σε ένα πλαίσιο χωρίς διακρίσεις.</p>
Υλικά	Ένα μεγάλο φύλλο χαρτί.

Διαδικασία

- Ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει όσα περισσότερα είδη διαφορών μεταξύ των ανθρώπων είναι δυνατόν σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού.
- Η τάξη χωρίζεται σε τέσσερις ομάδες. Κάθε ομάδα, καταγράφει ένα συγκεκριμένο είδος διαφορών:
 - σωματικές διαφορές
 - ψυχολογικές διαφορές
 - κοινωνικές διαφορές
 - πολιτισμικές διαφορές.
- Αξιολόγηση: οι μαθητές σκέφτονται για τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων:
 - "Συνειδητοποιώ πως γνωρίζω..."
 - ... αλλά έμαθα ...
 - Η μεγαλύτερη μου έκπληξη ήταν ..."

Επέκταση

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί γιατί οι άνθρωποι είναι τόσο όμοιοι όσο και διαφορετικοί.

Οι μαθητές φαντάζονται, γραπτά, δύο καταστάσεις στις οποίες είναι δύσκολο να βιώσεις διαφορά. Αυτό μπορεί, στη συνέχεια, να συζητηθεί με ολόκληρη την τάξη.

Δραστηριότητα 4.3. – Σωστό και λάθος

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Οι μαθητές συνειδητοποιούν τα στερεότυπα, και αναστοχάζονται πάνω σε αυτά κριτικά. Κατανοούν πως οι απλουστεύσεις και τα στερεότυπα μας βοηθάνε να αντιμετωπίσουμε την πολυπλοκότητα του κόσμου στον οποίο ζούμε.
Υλικά	Οι μαθητές αναπτύσσουν τις ικανότητες να προβαίνουν σε κρίσεις και αποφάσεις. Με τον τρόπο αυτό ενθαρρύνονται να αναπτύξουν κριτική στάση.

Διαδικασία

1. Οι μαθητές στέκονται στη μέση του δωματίου. Ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει μία σειρά από σωστές ή λανθασμένες δηλώσεις σχετικά με τους άντρες, τις γυναίκες, διάφορες εθνικότητες, κ.λπ.

Αντιδρώντας στην κάθε δήλωση, οι μαθητές πηγαίνουν στη μία ή την άλλη γωνία, ανάλογα με το τι πιστεύουν πως είναι σωστό ή λάθος.

Οι μαθητές που δεν έχουν άποψη μένουν στο κέντρο.

2. Ο/η εκπαιδευτικός προσκαλεί τους μαθητές να εξηγήσουν τις επιλογές τους.

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει τη σωστή απάντηση. Είναι σημαντικό αυτό το βήμα να μην παραλείπεται ποτέ.

3. Οι μαθητές ανταποκρίνονται στις δηλώσεις του/της εκπαιδευτικού. Ο/η εκπαιδευτικός τους ενθαρρύνει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλήφθηκαν τους άλλους, ιδιαίτερα αν ο τρόπος αυτός αποδείχτηκε λανθασμένος.

Επέκταση

Οι μαθητές αναλύουν τον τρόπο με τον οποίο τα μέσα επικοινωνίας αντιμετωπίζουν τα θέματα που σχετίζονται με τις μειονότητες, το φύλο, τη βία, κ.λπ. Εντοπίζουν παραδείγματα στερεοτύπων, προκατάληψης, επιπολαιότητας ή προσεχτικής και διερευνητικής δημοσιογραφίας. Οι μαθητές προσπαθούν να διορθώσουν πληροφορίες που πιστεύουν πως είναι λανθασμένες ή ελλιπείς.

Δραστηριότητα 4.4. – Πρώτες εντυπώσεις

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Οι μαθητές μπορούν να εντοπίσουν στερεότυπα και να συνειδητοποιήσουν την πολυμορφία των εντυπώσεων και των αντιλήψεων που έχουν οι άνθρωποι, ο ένας για τον άλλον.
Υλικά	Οι μαθητές εξασκούν την ενεργητική ακρόαση και μαθαίνουν να σέβονται τους άλλους. Φωτογραφίες ανθρώπων που μπορεί να προκαλέσουν διαφορετικές αντιδράσεις στους μαθητές κολλιούνται σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτιού (ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να διαλέξει πολύ διαφορετικούς χαρακτήρες ως προς την ηλικία, τον πολιτισμό, την εθνικότητα, κ.λπ.)

Διαδικασία

- Οι μαθητές σχηματίζουν έναν κύκλο. Ο/η εκπαιδευτικός δίνει στον κάθε μαθητή ένα φύλλο χαρτί.
- Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τον κάθε μαθητή να κοιτάξει τη φωτογραφία του/της:
 - "Βλέπω..."
 - "Σκέφτομαι..."
 - "Αισθάνομαι..."
- Οι μαθητές γράφουν τις πρώτες εντυπώσεις τους στο κάτω μέρος της σελίδας. Μετά, διπλώνουν το κάτω μέρος της σελίδας έτσι ώστε να κρύψουν το κείμενο και δίνουν το χαρτί στον μαθητή στα αριστερά τους.
- Αυτό συνεχίζεται μέχρι όλα τα χαρτιά να έχουν κάνει γρήγορα τον γύρο του κύκλου.
- Οι μαθητές συγκρίνουν τις πρώτες εντυπώσεις τους:
 - Με ποιους τρόπους ήταν οι πρώτες εντυπώσεις σας διαφορετικές ή παρόμοιες;
 - Τι σας παραξένεψε στην πρώτη σας εντύπωση;
 - Ποιες πτυχές δε λάβατε υπόψη σας και γιατί;
 - Τι μάθατε από αυτή τη δραστηριότητα για τον εαυτό σας;

Επέκταση

Η άσκηση μπορεί να γίνει με έναν πολύ μικρό αριθμό φωτογραφιών, ή ακόμα και με μία μόνο φωτογραφία ή εθνογραφικό βίντεο. Μπορεί, επίσης, να ζητηθεί από τον κάθε μαθητή να γράψει τις εντυπώσεις του σε ένα φύλλο χαρτί.

Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει πληροφορίες σχετικά με άλλες κουλτούρες: φαγητό, μουσική, οικογενειακή δομή, κ.λπ.

Δραστηριότητα 4.5. – Όλοι έχουμε προκαταλήψεις

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Σε αυτή την άσκηση, οι μαθητές αμφισβητούν στερεότυπα και προκαταλήψεις σε σχέση με άλλους ανθρώπους και μειονότητες. Ανακαλύπτουν τις αντιλήψεις διαφορετικών μειονοτήτων.
	Οι μαθητές συνειδητοποιούν τα όρια της ανεκτικότητάς τους, και των συγκρουσιακών συστημάτων αξιών τους.
	Οι μαθητές εκπαιδεύονται στο να αναπτύξουν τις δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης για την επίτευξη συμφωνίας.

Υλικά

Ένα αντίγραφο του φύλλου δραστηριότητας (σενάριο) για τον κάθε μαθητή.

Διαδικασία

1. Κάθε μαθητής λαμβάνει ένα αντίγραφο από το σενάριο και το διαβάζει σιωπηλά.
2. Κάθε άτομο διαλέγει τρείς ανθρώπους με τους οποίους θα προτιμούσε να συνταξιδέψει και τρεις ακόμα με τους οποίους δεν θα ήθελε να συνταξιδέψει.
3. Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες των τεσσάρων.
 - Συγκρίνουν τις ατομικές επιλογές τους και τους αντίστοιχους λόγους για αυτές.
 - Προσπαθούν να συμφωνήσουν σε μια λίστα με τρεις προτιμήσεις και τρεις απορρίψεις.
 - Διαλέγουν έναν εκπρόσωπο για την ομάδα τους.
4. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τη λίστα με τους προτιμώμενους και αποκλειόμενους συνταξιδιώτες σε ολόκληρη την τάξη, δίνοντας τους λόγους των επιλογών της.
5. Ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει μία ελεύθερη συζήτηση εμπειριών, για παράδειγμα:
 - Ποιοι ήταν οι βασικοί, καθοριστικοί παράγοντες;
 - Αν η ομάδα δεν έχει συμφωνήσει σε μια λίστα προτιμώμενων, γιατί δεν συμφώνησαν;
 - Ποια στερεότυπα υποδηλώνει η λίστα των επιβατών;
 - Από πού προέρχονται αυτές οι εικόνες;
 - Πώς θα αισθανόσουν αν κανείς δεν ήθελε να μοιραστεί ένα βαγόνι μαζί σου;

Επέκταση

Η λίστα μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα και το κοινωνικό υπόβαθρο των μαθητών, αλλά θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει ανθρώπους που εκπροσωπούν μειονότητες σαφώς διακριτές με την πρώτη ματιά, και άλλες που δεν είναι.

Οι μειονότητες και οι διακρίσεις μπορούν, επίσης, να μελετηθούν μέσα από τη λογοτεχνία και την ιστορία.

Υλικά

(βλ. επόμενη σελίδα)

Το σενάριο

Έχεις ξεκινήσει ένα ταξίδι με το τρένο που θα διαρκέσει αρκετές μέρες. Μοιράζεσαι ένα βαγόνι για τον ύπνο με τρεις άλλους ανθρώπους.

Ποιους από τους παρακάτω επιβάτες θα προτιμούσες για να μοιραστείς το βαγόνι σου;

Με ποιους από τους παρακάτω επιβάτες δεν θα ήθελες να μοιραστείς το βαγόνι σου;

- Έναν χοντρό Ελβετό τραπεζίτη
- Έναν Ιταλό dj που παίρνει ναρκωτικά
- Έναν Αφρικανό που πουλάει εξωτικά πράγματα
- Έναν τσιγγάνο που μόλις βγήκε από τη φυλακή
- Μία φεμινίστρια Γερμανίδα τραγουδίστρια ροκ
- Έναν ομοφυλόφυλο ξένο φοιτητή
- Μία νεαρή Ρουμάνα με ένα μικρό παιδί
- Έναν μεθυσμένο Άγγλο Σκίνχεντ
- Μία οροθετική εκδιδόμενη γυναίκα
- Έναν πολύ φτωχό πρόσφυγα
- Έναν οπλισμένο ξένο στρατιώτη
- Μία νεαρή γυναίκα που μιλάει μόνο Γαλλικά

Δραστηριότητα 4.6. – Είμαστε όλοι ίσοι, αλλά μερικοί είναι πιο ίσοι από τους άλλους

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Οι μαθητές εντοπίζουν και αναλύουν τους λόγους και τα κίνητρα για τις διακρίσεις εις βάρος άλλων. Η άσκηση αυτή εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες επηρεάζουν τις πιθανότητες κοινωνικής επιτυχίας.
Υλικά	Μεγάλα χαρτόνια και μαρκαδόροι.

Διαδικασία

1. Ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες, όχι μεγαλύτερες των έξι ατόμων. Οι ομάδες πρέπει να αποτελούνται από ζυγό αριθμό μαθητών. Κάθε ομάδα παίρνει ένα χαρτόνι και έναν μαρκαδόρο.
2. Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μισούς μαθητές της ομάδας να ζωγραφίσουν μία καρικατούρα κάποιου κοινωνικά επιτυχημένου, κι από τους άλλους μισούς την καρικατούρα ενός αποτυχημένου.
3. Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τις ομάδες να κάνουν έναν κατάλογο με τα χαρακτηριστικά του μοντέλου τους: κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, επάγγελμα, φύλο, εθνικότητα, δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, επιλογή ντυσίματος, βασική εμφάνιση, τρόπος ζωής, τύπος κατοικίας, καταναλωτικές συνήθειες.
4. Στη συνέχεια, τούς ζητάει να ανταλλάξουν τα σχέδιά τους και να τα ερμηνεύσουν.
5. Τα σχέδια κρεμώνται στον τοίχο. Κάθε ομάδα καλείται να ερμηνεύσει σε ολόκληρη την τάξη το σχέδιο που έλαβε.
6. Οι «καλλιτέχνες» σχολιάζουν τις προθέσεις τους. Επικοινωνώντας τις ιδέες πίσω από τα σχέδια και με την επίδρασή τους σε αυτούς που τα βλέπουν, οι μαθητές αναμένεται να αγγίζουν τα ακόλουθα ερωτήματα:
 - Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της επιτυχίας;
 - Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της αποτυχίας;
 - Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που κάνουν τη διαφορά ανάμεσα σε «νικητές» και «ηττημένους»;
 - Οι άνθρωποι αυτοί εκπροσωπούνται από συγκεκριμένες ομάδες;
 - Έχουν όλοι οι άνθρωποι τις ίδιες πιθανότητες επιτυχίας ανεξάρτητα από την κοινωνική τους προέλευση;

Επέκταση

Ποιοι είναι οι λόγοι για τις διακρίσεις εις βάρος, και τον αποκλεισμό, ανθρώπων που είναι διαφορετικοί λόγω του πολιτισμού, της καταγωγής, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της γλώσσας, κ.λπ.;

Ποιοι είναι οι λόγοι για την ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων; Είναι η ισότητα επιθυμητή, και μπορεί να υπάρχει, ή όχι;

Δραστηριότητα 4.7. – Οι τουρίστες

Εκπαιδευτικοί στόχοι	Αυτό το παιχνίδι ρόλων προσομειώνει μια πολιτισμική σύγκρουση, και επιτρέπει στους μαθητές να παρατηρήσουν τα στερεότυπα που φέρνουν στο παιχνίδι ρόλων. Θα βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν πιθανές συγκρούσεις σε τέτοιες καταστάσεις. Η άσκηση κάνει τις προοπτικές των μαθητών να ποικίλουν, «βάζοντάς τους στη θέση των άλλων».
Υλικά	Οι μαθητές αναπτύσσουν τις δεξιότητες επικοινωνίας. Ένα κομμάτι χαρτί ή χαρτόνι, μαρκαδόροι, κι αν είναι δυνατόν, κάποιος εξοπλισμός τουριστών, π.χ. μια φωτογραφική μηχανή.

Διαδικασία

Σημείωση για τη μέθοδο:

Μια ιδανική ρύθμιση θα ήταν να δουλέψουν δύο διαφορετικές τάξεις, κάθε μία με έναν/μία εκπαιδευτικό, ως επικεφαλής. Ο ρόλος των δύο εκπαιδευτικών είναι να υπενθυμίζει στους μαθητές τις οδηγίες και τα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων ομάδων τους: «τους τουρίστες» και τους «Χς».

1. Οι δύο ομάδες συναντιώνται στις αντίστοιχες τάξεις τους. Έχουν 15 λεπτά να δημιουργήσουν το πλαίσιο στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η δράση, και να προετοιμάσουν τους ρόλους τους.

Οι τουρίστες γράφουν πληροφορίες για τη χώρα τους, αναπτύσσουν τις προσδοκίες τους για το ταξίδι και προετοιμάζουν τον εξοπλισμό που θα έχουν μαζί τους, π.χ. φωτογραφική μηχανή, κινητό τηλέφωνο, ξένο νόμισμα. Αν δεν έχουν στη διάθεσή τους τα πραγματικά αντικείμενα, μπορούν να τα συμβολίσουν με σχέδια.

Οι "Χς" καθορίζουν τον πολιτισμό τους: την οικογενειακή δομή, την οικονομία, τα τοπικά προϊόντα, την ένδυση και τη στέγαση. Οι "Χς" πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο «πρωτόγονοι». Δίνουν στον εαυτό τους ένα όνομα.

Τα πολιτισμικά στοιχεία πρέπει να είναι ομοιογενή. Μπορούν κι αυτά να συμβολίζονται με σχέδια.

2. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει στην επόμενη σχολική ώρα.

Δύο τουρίστες, καθώς ψωνίζουν αναμνηστικά και βγάζουν φωτογραφίες, συναντάνε μέλη των "Χς".

Πηγαίνουν πίσω στην ομάδα τους και αφηγούνται την εμπειρία τους. Περιγράφουν τι παρατήρησαν σε σχέση με τον παράξενο πολιτισμό των "Χς".

Οι "Χς" μοιράζονται τις εντυπώσεις τους από την πρώτη συνάντησή τους με τους τουρίστες, και λένε τη γνώμη τους για τη στάση των τουριστών.

3. Οι τουρίστες εισβάλλουν στη γη των "Χς" που δεν επιθυμούν να αλλάξουν τους τρόπους τους.
4. Οι δύο ομάδες συναντώνται για ανατροφοδότηση:
 - Πώς αισθάνονται οι τουρίστες;
 - Πώς αισθάνονται οι "Χς";
 - Τι σκέφτονται οι τουρίστες για τους "Χς";
 - Τι σκέφτονται οι "Χς" για τους τουρίστες;
 - Οι τουρίστες εξηγούν τι βρήκαν δύσκολο σε σχέση με τη συμπεριφορά των "Χς".

Διδάσκουμε τη δημοκρατία

- Οι "Xs" εξηγούν τι βρήκαν δύσκολο σε σχέση με τη συμπεριφορά των τουριστών.
- Σύμφωνα με τους τουρίστες, τι θα μπορούσαν να είχαν κάνει οι "Xs" για να διευκολύνουν την επικοινωνία;
- Σύμφωνα με τους "Xs", τι θα μπορούσαν να είχαν κάνει οι τουρίστες για να είναι λιγότερο ενοχλητικοί;
- Αν έπρεπε να ξαναπάς στη χώρα των "Xs", τι θα έπρεπε να γνωρίζεις ή να κάνεις για να συμπεριφερθείς κατάλληλα;

Επέκταση

Οι μαθητές παίρνουν συνέντευξη από μέλη της κοινότητάς τους τα οποία έχουν επισκεφτεί άλλες χώρες, ή τους προσκαλούν να συμμετέχουν σε ένα μάθημα, στην τάξη, προκειμένου να μοιραστούν μαζί τους την εμπειρία της επαφής με ανθρώπους διαφορετικού πολιτισμικού υπόβαθρου.

Παραλλαγή

Οι μαθητές φαντάζονται μία ιδανική κοινωνία και προσδιορίζουν τις σημαντικές αλλαγές σε σχέση με τον δικό τους πολιτισμό.

Δραστηριότητα 4.8. – Globingo: «Ένας άνθρωπος είναι μέρος ολόκληρου του κόσμου».

Εκπαιδευτικός στόχος	Ο σκοπός αυτού του παιχνιδιού είναι να δείξει πως ο άνθρωπος είναι μέρος ολόκληρου του κόσμου.
Υλικά	Ένα φύλλο με τετράγωνα του bingo για κάθε μαθητή. Φύλλο με ερωτήσεις. Ερωτήσεις για ομαδική συζήτηση.

Διαδικασία

- Οι μαθητές συμπληρώνουν τα τετράγωνα σύμφωνα με τις ερωτήσεις που τέθηκαν. Κάθε μαθητής έχει δύο σειρές: μία για ένα όνομα και μία για μια χώρα. Θα πρέπει να προσπαθήσουν να βρουν για κάθε τετράγωνο το όνομα ενός συμμαθητή τους και το όνομα της χώρας που ταιριάζει.
Υπάρχει μια ποικιλία ερωτήσεων που μπορούν να τεθούν. Συνήθως χρειάζεται από το Α μέχρι το Μ, αλλά μπορείτε να προσθέσετε κι άλλες διαφορετικές ερωτήσεις, αν και οι μαθητές επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουν το όνομα ενός συμμαθητή τους μόνο μία φορά. Διαφορετικά πρέπει να διαγράψουν ένα τετράγωνο, και δεν θα μπορούν να κάνουν "bingo" σε εκείνη τη σειρά.
- Μετά το παιχνίδι, θα μπορούσε να ακολουθήσει ομαδική συζήτηση. Οι μαθητές θα μάθουν πως η μετανάστευση είναι κάτι φυσιολογικό σχεδόν σε κάθε οικογένεια και έθνος. Θα μιλήσουν για παγκόσμιες καταστάσεις και τον κόσμο ως ένα δίκτυο.

Υλικά για εκπαιδευτικούς

Ερωτήσεις: Βρείτε κάποιον στην αίθουσα που...

- έχει ταξιδέψει σε μια ξένη χώρα
- έχει έναν φίλο δια αλληλογραφίας σε μια άλλη χώρα
- μαθαίνει μια ξένη γλώσσα
- έχει έναν συγγενή σε μια ξένη χώρα
- του αρέσει η μουσική από μια ξένη χώρα
- έχει βοηθήσει έναν επισκέπτη από μια ξένη χώρα
- του αρέσει να τρώει το φαγητό μιας ξένης χώρας
- έχει ένα αυτοκίνητο από μια ξένη χώρα
- μένει σε ένα σπίτι που μιλάνε παραπάνω από μια γλώσσες
- έχει έναν συγγενή που γεννήθηκε σε μια άλλη χώρα
- έχει πρόσφατα δει μια ιστορία σχετικά με μια άλλη χώρα στην εφημερίδα
- μίλησε πρόσφατα με κάποιον που έχει ζήσει σε άλλη χώρα
- έχει πρόσφατα μάθει κάτι για μια άλλη χώρα στην τηλεόραση

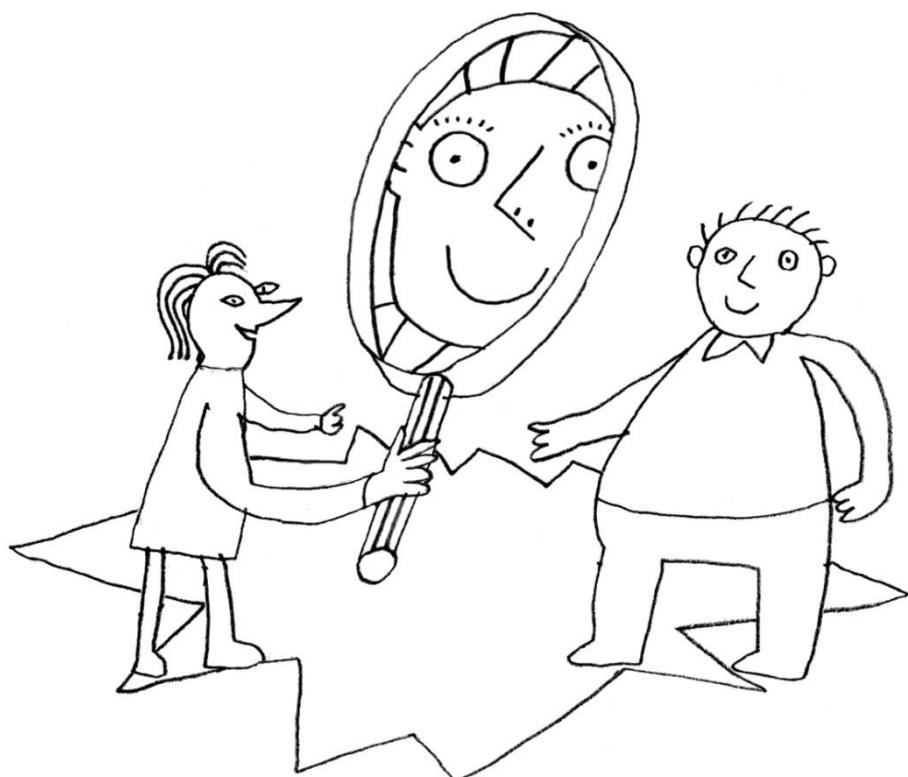
Ερωτήσεις για ομαδική συζήτηση

- Τι μάθατε ο ένας για τον άλλον σε αυτή τη διαδικασία;
- Ποιο πράγμα που μάθατε για τους συμμαθητές σας σάς προκάλεσε μεγαλύτερη έκπληξη;
- Τι σας λέει το παιχνίδι αυτό για τον κόσμο μας;

Υλικά για τους μαθητές: Φύλλο Bingo

A όνομα: χώρα:	B όνομα: χώρα:	Γ όνομα: χώρα:	Δ όνομα: χώρα:
E όνομα: χώρα:	Z όνομα: χώρα:	H όνομα: χώρα:	Θ όνομα: χώρα:
I όνομα: χώρα:	K όνομα: χώρα:	Λ όνομα: χώρα:	M όνομα: χώρα:

Αντιλαμβανόμαστε τους άλλους

Εικονογράφηση από το Κεφάλαιο 4

EDC/HRE Βιβλίο VI: Διδάσκουμε τη δημοκρατία

*Mια συλλογή από μοντέλα σχετικά με την εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη
και τα ανθρώπινα δικαιώματα*